

Tala fram texten

När barn med läs- och skrivsvårigheter skriver med tal-till-text

GÖTEBORGSSTUDIER I NORDISK SPRÅKVETENSKAP 44

REDAKTÖRER FÖR SERIEN: Maia Andréasson, Kristian Blensenius, Hans Landqvist, Stellan Petersson, Marie Rydenvald, Barbro Wallgren Hemlin

Att kunna uttrycka sig i skrift är av stor betydelse i dagens samhälle. För skolelever är detta extra viktigt, eftersom deras kunskaper i många fall provas genom och bedöms utifrån skriven text, och detta blir tydligare ju högre upp i skolåldern de kommer.

För elever med läs- och skrivsvårigheter, som ofta har stora svårigheter med stavning, är detta särskilt utmanande, eftersom stavningssvårigheterna ofta tar överhanden så att andra aspekter av skrivandet, såsom att välja lämpliga ord och hålla en röd tråd, hamnar i bakgrunden. Det är därför av stor vikt att finna lösningar som kan underlätta skrivandet för dem. Ett sätt skulle kunna vara att använda det som brukar kallas för tal-till-text, eller taligenkänning, det vill säga att diktera texten till en dator som skriver den. Våra kunskaper om hur väl detta fungerar är emellertid förvånansvärt begränsade.

I sin avhandling undersöker Sanna Kraft därför om och i så fall hur ett sådant redskap påverkar skrivandet för elever i mellanstadieåldern, framför allt dem med läs- och skrivsvårigheter, men också dem utan svårigheter. Hon undersöker både hur de färdiga texterna blir och hur elevernas skrivprocess påverkas. För båda grupperna jämför hon om texterna som producerats med tal-till-text skiljer sig från texter skrivna på tangentbord.

Resultaten pekar på att tal-till-text som skrivredskap har potential och kan underlätta vissa aspekter av skrivandet, i synnerhet för dem som har läs- och skrivsvårigheter. Resultaten visar också att det är en färdighet i sig att skriva med tal-till-text och att detta kräver aktiv undervisning, precis som lärande av andra redskap.

SANNA KRAFT

Tala fram texten

GÖTEBORGSSTUDIER I NORDISK SPRÅKVETENSKAP

REDAKTÖRER FÖR SERIEN: Maia Andréasson, Kristian Blensenius, Hans Landqvist,
Stellan Petersson, Marie Rydenvald, Barbro Wallgren Hemlin

Fullständig förteckning över utgivningen 2004–2015 (nummer 1–25) finns på Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologis webbplats: <<https://www.gu.se/svenska-spraket/goteborgsstudier-i-nordisk-sprakvetenskap-gns>>

26. Anna Catharina Horn: *Lov og tekst i middelalderen. Produksjon og resepsjon av Magnus Lagabøtes landslov*. 2016.
27. Ann-Kristin Hult: *Ordboksanvändning på nätet. En undersökning av användningen av Lexins svenska lexikon*. 2016.
28. Marie Rydenvald: *Infletat och överlappande. Flerspråkighet och språkanvändning bland svensktalande ungdomar i Europa*. 2017.
29. *Svenskans beskrivning 35. Förhandlingar vid trettiofemte sammankomsten. Göteborg 11–13 maj 2016*. 2017.
30. Filippa Lindahl: *Extraction from relative clauses in Swedish*. 2017.
31. Ylva Byrman: *Så fångas de misstänkta ord. Förhör och dokumentationspraktiker på Skattebrottsenheten*. 2017.
32. Joel Olofsson: *Förflyttning på svenska. Om produktivitet utifrån ett konstruktionsperspektiv*. 2018.
33. Henrik Rosenkvist (red.): *Estlandssvenskans språkstruktur*. 2018.
34. *Grammatik, kritik, didaktik. Nordiska studier i systemisk-funktionell lingvistik och socialsemiotik*. 2018.
35. Liivi Jakobson: *Skriftilig lärarrespons för vuxna nybörjare i svenska som andraspråk: Teoretiska perspektiv, responspraktik och uppfattningar*. 2019.
36. Richard A. LaBontee, Jr.: *Strategic Vocabulary Learning in the Swedish Second Language Context*. 2019.
37. Henrietta Adamsson Eryd: *"See there I'm stuck now!" Samtalsdeltagares orientering mot att tala svenska i amerikansvenska dialektintervjuer*. 2019.
38. Anna Lindholm: *Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska. Om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet*. 2019.
39. Linnéa Bäckström: *Etableringen av ha-bortfall i svenskan. Från kontaktfenomen till inhemska konstruktion*. 2020.
40. Malin Sandberg: *Från beslut till broschyr. Intertextualitet, äldre och kultur i texter inom en statlig satsning*. 2020.
41. Kajsa Thyberg: *Det-konstruktioner i bruk. En systemisk-funktionell analys av satser med icke-referentiellt det i modern svenska*. 2020.
42. Agebjörn: *Learning of Definiteness by Belarusian Students of Swedish as a Foreign Language*. 2021.
43. Anna Winlund: *Inte för räddhågsna. Undervisning i grundläggande litteracitet och svenska som andraspråk på gymnasieskolans språkintröskning*. 2021.
44. Sanna Kraft: *Tala fram texten. När barn med läs- och skrivsvårigheter skriver med tal-till-text*. 2023.